

**Verneområdestyret
for Skardsfjella og
Hyllingsdalen**

Postadresse
Fylkesmannen i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: elcmy@fylkesmannen.no
<http://nasjonalparkstyre.no>

Sylan Adventure
Væretrøa 96
7054 RANHEIM

Saksbehandler Eli Cora Myrseth

Vår ref. 2020/1173-0 432.2

Deres ref.

Dato 27.05.2020

Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - tillatelse til organiserte sykkelturner i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde 2020 - 2023 - Ny behandling

Det vises til søknad av 10.11.2019 fra Sylan Adventure om organisert sykling i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. Søknaden ble behandlet i e-post møte 28.4.2020 som sak 11/2020.

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Sylan Adventure tillatelse til å arrangere organiserte sykkelturner i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde sommeren 2020, på følgende vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder langs sti-traséen fra Torsvollen – Hyllingstjønnna og Gruvsjøen til Hyddkroken. Tillatelsen gjelder ikke mellom Hyllingstjønnna og Hyddkroken.*
- 2. Tillatelsen gjelder fra 15. juli til 20. september i 2020. Det må søkes å unngå sykling i spesielt våte perioder og det må ellers legges vekt på å unngå terrengskader ved syklingen. Syklene må trilles, dersom det er fare for terrengskader ved sykling.*
- 3. Det må generelt utvises hensyn til naturmiljø, reindrift og øvrig friluftsliv.*
- 4. Det skal tas kontakt med grunneierne og Gåebrien sijte forut for sykkelturnene.*
- 5. Rapport med antall deltakere på den enkelte tur, tidspunkt og løypebeskrivelse må leveres til verneområdeforvalteren for Skardsfjella og Hyllingsdalen innen den 22.12.2020 slik at konsekvensene kan evalueres.*

Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 4.3 og naturmangfoldloven § 48.

Klageadgang

Dette vedtaket kan i medhold av forvaltningsloven påklages til Miljødirektoratet. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan, Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen tre uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Eli Cora Myrseth
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Aursund fjellstyre		7732	STEINKJER
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Riast Hylling reinbeitedistrikt/Gåebrien	Postboks 236	7361	RØROS
Sijte			
Røros kommune	Bergmannsgt. 23	7374	RØROS
Fylkesmannen i Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER

Arkivsaksnr: 2020/1173

Saksbehandler: Eli Cora Myrseth

Dato: 15.04.2020

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen	11/2020	28.04.2020

Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde - tillatelse til bruk av stier og kjerreveier i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde 2020 - 2023 - Ny behandling

Vedlegg:

Saksprotokoll i Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen - 28.04.2020

Behandling i møte:

E-post 21.04 Liv Hanne Tønset:

Jeg støtter innstillinga.

Dette er et veldig fint område å sykle i, og jeg er helt sikker på at arrangøren tar alle mulige hensyn til natur og reindrift. Det er jo både hytter og setrer i området, så det vil uansett ferdes mennesker her til fots og med sykkel. Nå er det vel dessverre ikke sikkert at de får gjennomført noen organiserte turer til sommeren, og da får vi vel heller ikke evaluert tiltaket. Har heller ikke ønske om at vi skal bli «overkjørt» av Miljødirektoratet - vi må kunne tillate litt aktivitet i de områdene der det finnes både traktorveier og stier - dette er ikke snakk om villmannssykling, men tur i et område med flott natur og kulturlandskap, og området som er særs sårbart er jo tatt ut fra tillatelsen.

E-post 23.04 Ellen Jonassen:

Jeg støtter ikke forvalters innstilling og går imot at det åpnes for organisert sykling i Skardsfjella og Hyllingsdalen verneområde. Begrunnelse: Området er veldig viktig for

reindriftsnæringen i det aktuelle tidsrommet det søkes om. Området er høyfjell omkranset med frodige daler som gir det godt og variert beite for reinen. I tillegg er dette det området i Gåebrien sijte som er minst berørt av menneskelige forstyrrelser, utbygginger og aktiviteter, og er av den grunn et ekstra verdifullt område. Selv om det foregår en del uorganisert ferdsel og sykling i området så vil organisert ferdsel skape større trykk av aktiviteter i området, noe som vil forringe området betraktelig for reindriftsnæringen. Forvaltningen av området skal ivareta flere interesser. Næringsinteressene for de som har brukt, fremdeles bruker og er avhengig av området veier tyngre enn nye organiserte aktiviteter.

E-post 23.04 Rasmus Skålholt:

Jeg støtter innstillinga, og slutter meg helt og holdent til Liv Hanne Tønseth sin begrunnelse og konklusjon i saken.

E-post 23.04 Even Østbyhaug:

Jeg støtter forvalters innstilling i denne saken.

Tror ikke at det blir den store belastningen denne sesongen pga. covid 19.

E-post 25.04 Nils Tonny Bransfjell:

Jeg går imot forvalters innstilling og støtter fullt og helt Ellen Jonassen i protest mot nye organiserte arrangement i et meget viktig område for vår del.

E-post 26.04 Liv Hanne Tønset:

Ettersom det er flertall for din innstilling så er det vel ikke nødvendig med noe telefonmøte. Jeg har stor respekt for de samiske representantenes holdning til saken, men mener at dette ikke er et tiltak som vil ødelegge for reindrift i området, og det er jo også et vilkår at tiltakshaver tar kontakt med reindrift før eventuelle turer. Jeg håper de får gjennomført en tur slik at dette kan evalueres, men med situasjonen slik den er med Covid-19 så er vel det dessverre lite sannsynlig.

Forvalters innstilling ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer (Ellen Bull Jonassen og Nils Tonny Bransfjell)

Vedtak

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Syllan Adventure tillatelse til å arrangere organiserte sykkelturner i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde sommeren 2020, på følgende vilkår:

6. *Tillatelsen gjelder langs sti-traséen fra Torsvollen – Hyllingstjønnna og Gruvsjøen til Hyddkroken. Tillatelsen gjelder ikke mellom Hyllingstjønnna og Hyddkroken.*
7. *Tillatelsen gjelder fra 15. juli til 20. september i 2020. Det må søkes å unngå sykling i spesielt våte perioder og det må ellers legges vekt på å unngå terrengskader ved syklingen. Syklene må trilles, dersom det er fare for terrengskader ved sykling.*

8. *Det må generelt utvises hensyn til naturmiljø, reindrift og øvrig friluftsliv.*
9. *Det skal tas kontakt med grunneierne og Gåebrien sijte forut for sykkelturene.*
10. *Rapport med antall deltakere på den enkelte tur, tidspunkt og løypebeskrivelse må leveres til verneområdeforvalteren for Skardsfjella og Hyllingsdalen innen den 22.12.2020 slik at konsekvensene kan evalueres.*

Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 4.3 og naturmangfoldloven § 48.

Forvalters innstilling

Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen gir Syllan Adventure tillatelse til å arrangere organiserte sykkelturer i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde sommeren 2020, på følgende vilkår:

11. *Tillatelsen gjelder langs sti-traséen fra Torsvollen – Hyllingstjønnna og Gruvsjøen til Hyddkroken. Tillatelsen gjelder ikke mellom Hyllingstjønnna og Hyddkroken.*
12. *Tillatelsen gjelder fra 15. juli til 20.september i 2020. Det må søkes å unngå sykling i spesielt våte perioder og det må ellers legges vekt på å unngå terrengskader ved syklingen. Syklene må trilles, dersom det er fare for terrengskader ved sykling.*
13. *Det må generelt utvises hensyn til naturmiljø, reindrift og øvrig friluftsliv.*
14. *Det skal tas kontakt med grunneierne og Gåebrien sijte forut for sykkelturene.*
15. *Rapport med antall deltakere på den enkelte tur, tidspunkt og løypebeskrivelse må leveres til verneområdeforvalteren for Skardsfjella og Hyllingsdalen innen den 22.12.2020 slik at konsekvensene kan evalueres.*

Vedtaket er fattet i medhold av forskrift for Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 4.3 og naturmangfoldloven § 48.

Saksopplysninger

Det vises til saksfremlegg og saksprotokoll i sak 4/2020. Saken ble behandlet på styremøte den 04.03.2020. Verneområdestyret vedtok utsettelse av saken frem til det er innhentet uttalelse fra Gåebrien sijte, med påfølgende e-post møte i styret.

Saken ble sendt på høring til Gåebrien sjette etter styremøtet, med svarfrist 30.03.2020. Høringsuttalelsen kom innen fristen, datert 28.03.2020.

Saken er vurdert på nytt etter at det har kommet inn nye opplysninger.

I brev av 10.11.2019 søker Sylan Adventure om fornyet tillatelse til organiserte sykkelturner i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. I søknaden er det sykling langs stier og kjerreveier mellom Torsvollen og Hyllingstjønnna og mellom Gruvsjøen og Hyddkroken det søkes tillatelse til. I søknaden sies det at det er tenkt å trille syklene mellom Hyddkroken og Hyllingstjønnna. Noen turner vil være turner hvor man snur og sykler tilbake. Sylan Adventure skriver i søknaden at de ønsker å tilby sine deltagere rutevalg med minst mulig biltrafikk og gi en flott opplevelse i den fantastiske naturen som finnes i fjellregionen. De vil ha god dialog med samspillspartnere og med andre aktører, reindriftsnæringen, grunneiere og vernemyndigheter.

I søknad fra 2015 ble det gitt tillatelse til sykling, mens søknad fra 2018 ble avslått med begrunnelsen at kunnskapsgrunnlaget ikke var godt nok. Etter avslaget på forrige søknad har det blitt gjennomført en sårbarhetsvurdering i landskapsvernområdet, hvor det blant annet er påvist større sårbare områder og sensitive dyrelivsenheter i området Morraklumpen til Haugavollen.

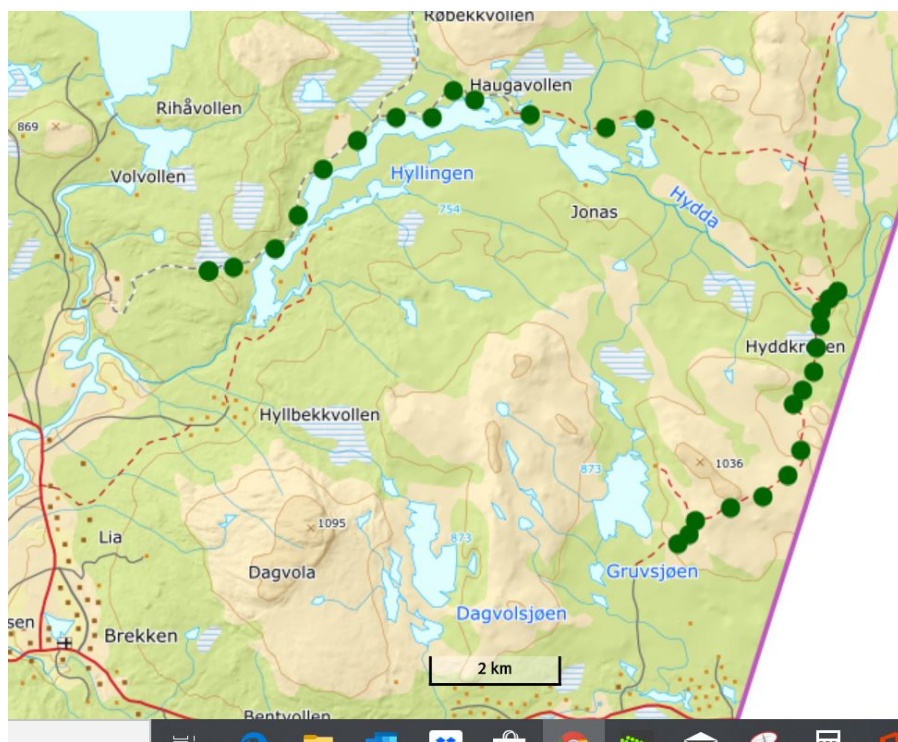

Fig: Kartet viser omsøkte stier for sykling i landskapsvernområder.

Vurdering

§ 3 punkt 4.3 i Forskrift om vern av Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde lyder: *«Sykling og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier eller traséer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen.»*

Videre heter det i §3 pkt. 4.2 at *«organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Utover dette vises det til forvaltningsplanen.»*

I forvaltningsplanen er eksisterende veier og kjørespor markert på kart i vedlegg 9 og beskrevet i tabell 11. Disse er det tillatt å sykle på. Det er faren for slitasjeskader på vegetasjon og faren for videre erosjon i sårbar natur som er bakgrunnen for denne relativt strenge holdningen til sykling.

I forhold til de traseene det søkes om her, åpner forvaltningsplanen for at det kan sykles langs veien innover langs nordsida av Hyllingen, samt langs kjøresporet fra Hyddkroken og over mot Gruvsjøen. Forvaltningsplanen åpner ikke for sykling langs stien fra Hyllingstjønna i Viglåa naturreservat til Hyddkroken. For denne strekningen må søknaden vurderes i forhold til unntaksbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48, som lyder: *«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»*

Formålet med vernet i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde er: (jf. §2 i verneforskriften) *«Formålet med Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde er å ta vare på et større naturområde som er relativt lite påvirket av tyngre tekniske inngrep, med det biologiske mangfold som preger landskapet. Den urørte vassdragsnaturen knyttet til Glommas kilder er her av særlig verdi. Fjellbjørkeskogen skal ivaretas som en viktig del av landskapsbildet. Vernet omfatter også verdifulle innslag av kulturlandskap, kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de tallrike samiske kulturminner. Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.»*

Formålet med vernet i Viglåa naturreservat er (jf. §2 i verneforskriften): *Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt bjørkeskogsområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har også særskilt vitenskapelig betydning som referanseområde og er egenartet i form av at det er et av de mest urskogsne bjørkeskogsområder i Rørosdistriktet. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.*

Det er samisk reindrift i området og traseene Riast/Hylling reinbeitedistrikt/Gåebrien Sijte. Områdene som berøres er helårsbeiter, og er særlig brukt som beiteområder tidlig høst og parringsland, samt at det går flyttlei gjennom Skardøra, langs Hyllingsdalsveien og over Gruvsjøfjellet. Traseene berører også enkelte trekkruter for rein (jf. reindrifas arealbrukskart NIBIO).

Terrengsykling er en økende trend, og en kan forvente økt interesse for et slikt organisert tilbud. Markedsføring av et organisert tilbud kan også bidra til at en får større økning av uorganisert sykling i landskapsvernområdet. Organisert ferdsel involverer som regel et større antall deltakere, og det er besøksvolumet som øker faren for markslitasje og forstyrrelser av dyrelivet. Derfor er organisert aktivitet søknadspliktig- samt at forvaltningsmyndigheten får mulighet til å styre eller begrense uønsket aktivitet, og har oversikt over planlagt og utført aktivitet.

Det foregår organisert ridning i landskapsvernområdet, men deres rideruter er nedtegnet i forvaltningsplanen. Dette er fordi denne aktiviteten pågikk før området ble vernet. Det omsøkte traséet for organisert sykling er kjøreveier og traktorveier som også brukes som ridetraséer i dag.

Gåebrien sijte skriver i sin høringsuttalelse at de omsøkte strekningene ligger i østområdet Gåebrien sijte. *Området brukes stort sett gjennom hele reindriftsåret, men i antall rein og reindøgn er hovedtyngden av bruken relatert fra midten av juli måned og frem til midten av januar måned. I denne perioden vil vanligvis ca. en tredjedel av flokken tilhørende reineiere i Gåebrien sijte beite i området. Antall rein og periode vil naturligvis variere noe fra år til år. Det avhenger av fremherskende vindretning, nedbør, klima og kvalitet på beite og hvilke valg reineierne gjør i forhold til områdebruk. Når det gjelder østområdet ønsker distriktet at flokken skal spre seg mest mulig innen området og beite så rolig som mulig. Spesielt viktig er bjørkeskogsområdet langs Rien, på begge sider av Hyllingen og langs Hydda elv.*

Som følge av flere faktorer som har negativ effekt på reinens beitebruk og beitero ble distriktet tvungen til å føre opp et sperregjerde mellom Glomma og Riksgrensen i 2012. Sperregjerdet skal hindre at reinen trekker for tidlig inn på høstvinterlandet som ligger sør for fylkesvei 31. Årsaken var at antall rein som trakk for tidlig sørøstover var økende. De faktorer som i hovedsak har vært med på å øke trekket mot høstvinter- og vinterbeiteområdene er menneskelig aktivitet og forstyrrelser fra rovvilt. Slike konsekvenser er forøvrig grundig dokumentert i flere titalls studier både i Norge og i andre land som har rein eller caribu i sin fauna. Når det gjelder menneskelig aktivitet og dets innvirkning på negative effekter som forstyrrelser og unnvikelse har frekvensen av møte mellom rein og menneske stor betydning for hvor stor effekten blir.

Selv om sperregjerdet har hatt ønsket effekt ved at det stopper rein i å trekke over fylkesvei 31 har distriktet utfordringer med å få flokken til å stoppe før den kommer mot

sperregjerdet. Det legges derfor ned betydelige ressurser fra distriktets reineiere i å drive flokken tilbake mot Hyllingsdalen når den kommer mot sperregjerdet. Hensikten med dette er få flokken til å spre seg og beite seg fast i områdene nord for sperregjerdet. Med bakgrunn i de tydelige negative effekter som distriktet erfarer ved økt menneskelig aktivitet i våre beiteområder inkludert østområdet vil Gåebrien si til verneområdestyret om at de ikke godkjenner søknaden fra Sylan Adventure om tillatelse om å arrangere organiserte sykkelturner i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde.

Søkeren har fått tillatelse til organisert sykling tidligere, og det er ikke registrert uheldige konsekvenser eller økt slitasje etter aktiviteten. Verneområdestyret vurderer det derfor slik at det ikke foreligger stor sannsynlighet for at den omsøkte aktiviteten vil gi uheldige konsekvenser for verneverdiene i denne omgang heller. Verneområdestyret har fått en uttalelse fra reinbeitedistriktet hvor de beskriver problematikk rundt økt menneskelig aktivitet i dette området, og ønsker derfor ikke at organisert sykling skal tillates. Verneområdestyret har en besøksstrategi under utarbeiding, og kunnskap om konsekvenser ved organisert sykling kan være nyttig for det videre arbeidet.

Det ble behandlet en tilsvarende sak i Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan om sykling i Sylan landskapsvernområde den 20.02.2018. Søknaden ble avslått på bakgrunn av «føre-var-prinsippet». Søkeren påklaget avgjørelsen til Miljødirektoratet, hvor klagen ble tatt til følge. Miljødirektoratet begrunnet dette med at avslaget til nasjonalparkstyret ikke skyldes at Sylan Opplevelser AS sin virksomhet har vært uheldig til nå, men ut fra en føre-var-holdning i forhold til konsekvensene av, og faren for betydelig økt trafikk langs kjøresporet. Direktoratet vurderer det derfor slik at når søknaden nå fornyes på samme vilkår og med samme omfang som tidligere, vil det ikke foreligge stor sannsynlighet for at omsøkte aktivitet vil gi uheldige konsekvenser for verneverdiene. Det er stilt flere vilkår som skal ta hensyn til terrenget, dyrelivet og andre brukere av området, og det er stilt vilkår om rapportering av bruken til nasjonalparkstyret. Direktoratet vurderer videre at dersom det i arbeidet med besøksstrategien kommer frem at organisert sykling bør kanaliseres bort fra denne traseen, vil dette kunne vektlegges ved eventuelle senere søknader. Så lenge besøksstrategien foreløpig ikke er ferdigstilt, og det heller ikke kan påvises uheldige konsekvenser av omsøkte aktivitet til nå, finner direktoratet at fortsatt bruk av aktuelle trasé for organisert sykling bør tillates.

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

En har erfaringer med at sykling i sårbar natur kan gi vesentlige terrengskader. En har derfor vært relativt restriktiv med å tillate sykling i verneområder som har mye myr og andre slitasjesvake vegetasjonstyper på grunn av faren for slitasjeskader med påfølgende erosjon. Av de traséene det her søkes om kan særlig stien mellom veiens ende i Hyllingen og Hyddkroken være utsatt for å få slitasje/erosjonsskader som følge av sykling. Utover faren for terrengslitasje, kan vi ikke se at den omsøkte syklingen, som er planlagt langs stier, kjørespor og traktorveier, er av nevneverdig negativ betydning i forhold til konkrete registrerte

naturkvaliteter. Omfanget av syklistar har til nå vært beskjedent, og det vil være aktuelt å følge med på utviklingen og eventuelt evaluere slitasjeskader underveis.

§ 9. Føre-var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget anses å være godt nok, slik at føre-var prinsippet ikke kommer til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

Utenom langs traktorveien på nordsida av Hyllingen, foregår det lite sykling i Skardsfjella og Hyllingsdalen landskapsvernområde. Ferdselen til fots er heller ikke så stor at det er registrert slitasjeproblemer eller vesentlige problemer med forstyrrelse av dyreliv.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

I dette tilfellet kan det bety at søker kan bli pålagt å utbedre slitasjeskader som følge av syklingen.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Sykling på slitasjesvake vegetasjonstyper kan gi uheldige terrengskader som det i et relativt høytliggende område som Skardsfjella og Hyllingsdalen kan ta lang tid å lege. Det er derfor viktig at sykler trilles der det er fare for terrengslitasje, en tenker da på våte områder og bratte skråninger. Det er viktig å ferdes så sporløst som mulig, også i forhold til å ta med seg all søppel ut fra området.

Konklusjon:

På bakgrunn av uttalelsen fra Gåebrien sjite og pågående besøksstrategi for verneområdet, men lite kunnskap om uheldige konsekvenser av tidligere gitt tillatelse, vurderer Verneområdestyret for Skardsfjella og Hyllingsdalen at tillatelse kan gis for ett år- slik at aktiviteten kan evalueres.

Tillatelse er gitt etter verneforskriften § 3,4.2 hvor det heter at organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Men det gis avslag på strekningen mellom Hyddkroken og Hyllingstjønnna i medhold av §48 med bakgrunn i at denne strekningen er sårbar og tiltaket *strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig*